

Lausunto talousvaliokunnalle

Lausuntopyyntö VNS 7/2016 vp Valtioneuvoston selonteko kansallisesta energia- ja ilmastostrategiasta vuoteen 2030

Pellervon taloustutkimus PTT

Kansantaloudelliset vaikutukset

Energia- ja ilmastostrategian selonteon kansantaloudellinen vaikutusarvio on tehty yleisen tasapainon mallilla. Sen mukaan uusien politiikkatoimenpiteiden vaikutuksesta bruttokansantuote olisi noin 0,6 prosentti alempi ja työllisyys noin 0,15 prosenttia pienempi vuonna 2030. Vaikutukset olisivat siis varsin pieniä. Vuosittaisesta kasvusta vuoteen 2030 mennessä menetettäisiin noin 0,05 prosenttia. Työllisiä olisi muutama tuhat vähemmän kuin ilman toimia.

Vaikutusarvoin perusteella uusilla politiikka toimilla ei siis ole merkittäviä kansantaloudellisia vaikutuksia tai ne ovat hyvin lievästi negatiivisia koko kansantalouden tasolla. Vaikutusarvioon ei kuitenkaan sisälly valitettavasti mitään arviota laskelman virhemarginaalista tai tulosten herkkyydestä arvioinnissa tehdyille oletuksille.

Uusien politiikkatoimien kansantaloudellisten vaikutusten pienuus on kuitenkin odotettua ja suuruusluokka sinänsä uskottava. Vaikka koko talouden tasolla kokovaikutukset ovat pieniä, voivat vaikutukset kohdentua hyvin eri tavalla eri väestöryhmiin. Tämä samoin kuin talouden sopeutumistarve olisi hyvä myös huomioida vaikutusarvioinnissa.

Valtionaloudelliset vaikutukset

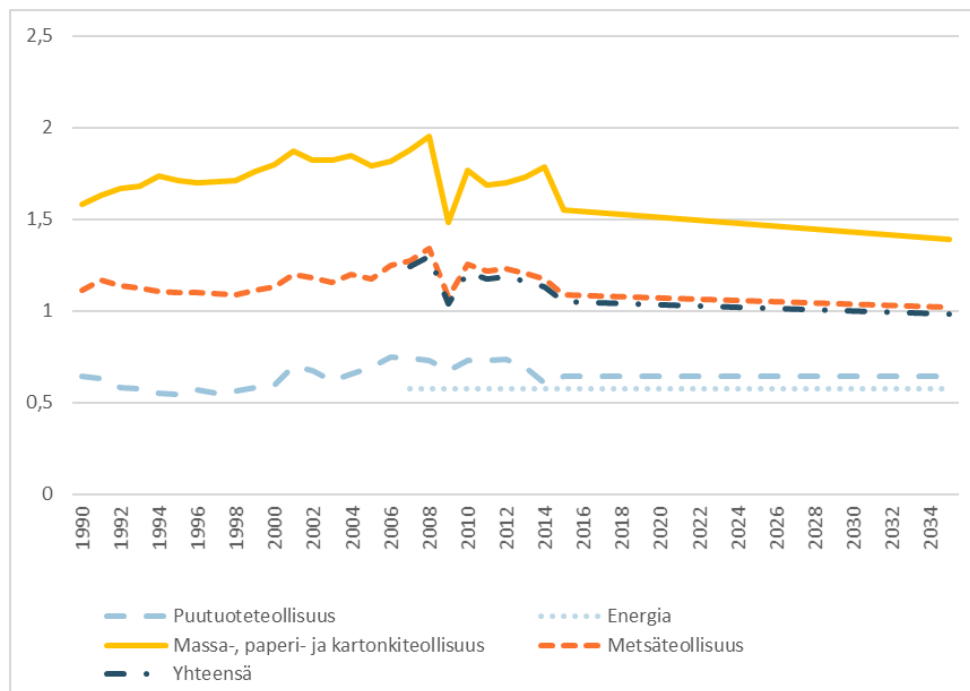
Selonteossa arvioidaan verotulojen pienenevän esitettyjen toimenpiteiden vaikutuksesta noin 1,4 miljardia euroa. Vähennys tulee pääosin liikenteen veroista vähäpäästöisten ajoneuvojen lisääntyessä ja liikenteen vähentyessä.

Liikenteen verot ovat vain yksi tapa valtiolla kerätä verotuloja. Jos liikenteen verotulot vähenvät sinänsä myönteisen kehityksen seurauksena, voidaan samat verotulot kerätä jollain muulla veromuodolla ilman että kokonaisverotaakka kasvaa.

Energia- ja ilmastostrategia vs biotalousstrategia

Energia- ja ilmastostrategian antamien vaateiden lisäksi metsäsektorille on hallitusohjelmassa ja biotalousstrategiassa asetettu tavoitteeksi kasvattaa puun jalostusarvoa. Jalostusarvon nostaminen ei näyttäisi toteutuvan ennakoidulla kehityksellä. Puun käyttö niin sanotuissa perinteisissä tuotteissa painottuu tulevaisuudessa yhä enemmän alemman jalostusarvon tuotteiden tuotantoon. Perusteellisuuden rooli tulee olemaan jatkossakin

merkittävä, sillä olemassa oleva tuotanto mahdollistaa rahoituksen, raaka-ainehuollon ja infrastruktuurin suhteen monien uusien tuotteiden teollisen mittakaavan tuotannon.

Puun käytön tuottavuus 1990-2035, (arvonlisäys, milj.€ / puun käyttö, milj.€, reaalin vuoden 2010 hinnoin). Lähde: Hietala & Huovari, 2017¹.

Tavoitteet biopohjaisten raaka-aineiden osuuden lisäämisestä polttoaineissa ja energiaratkaisuissa tulee saavuttaa siten, että biotalouden arvonlisäys ja ulkoisvaikutukset kehittyvät positiiviseen suuntaan. Metsäteollisuuden sivuvirtojen hyödyntäminen niin, että jätteiden sijasta ne ovat fossiilisia raaka-aineita korvaavia välituotteita on sekä kierto- että biotalouden näkökulmasta avainasemassa. Mekaaninen metsäteollisuus on biotalouden usein unohdettu selkäranka, ylläpitäen tukkipuun tuotantoa metsissä. Riittävän pitkä kiertoaika on luonnon monimuotoisuuden ja hiilensidonnallisuuden kannalta erittäin merkittävää. Tukkipuun kasvatusta tuottaa myös metsänomistajille pääosan tuloista ja tukee muun biotalouden raaka-ainehuoltoa.

Mekaanisen metsäteollisuuden sivuvirtojen täysmääräinen hyödyntäminen parantaisi tämän vientiin suuntautuvan teollisuuden kannattavuutta ja kilpailukykyä, vähentäisi jätteenä muuttuvia puru- ja kuorivuoria, ja mahdollistaisi niiden jatkojalostuksen esimerkiksi pelleteiksi tai briketeiksi osana energiaratkaisuja. Kysyntää heikentää julkisella ohjauksella aikaansaatu epätasavertainen kohtelu muiden metsäpohjaisten bioraaka-aineiden kanssa.

¹ Hietala, J. & Huovari, J. 2017. Puupohjaisen biotalouden taloudelliset vaikutukset ja näkymät. PTT Työpapereita 184. s. 23.